

**LIEDON KAUPUNGIN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA 1.8.2023
ALKAEN**

LUONNOS 1.0

Käsitelty lautakunnassa 14.6.2023

Päivitetään Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman valmistuttua

Liedon kaupungin opiskeluhooltosuunnitelma

Opiskeluhoillon kokonaisuus

Opiskeluhoillon tarkoitus

Oppilaitosten opiskeluhoillosta säädetään lailla oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Lakiin on tehty täydennyksiä (377/2022) hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa 1.1.2023.

Opiskeluhoillon toiminnan tarkoitus on edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta. Opiskeluhoillon toiminnalla pyritään ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä. Opiskeluhoillon tavoitteena on myös tunnistaa tuen tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää oppilaille oikea-aikaista tukea.

Opiskelu-ympäristön hyvinvoinnin, terveellisuuden, turvallisuuden ja esteettömyyden edistäminen kuuluvat opiskeluhoillon toimintaan. Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin edistetään myös kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Hyvinvointialueella on yhteistyövelvoite opetuksen järjestäjän opiskeluhoiltosuunnitelman valmistelussa (ThL 15 a § ja SoshL 27 c §).

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta sekä käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten yhteystiedot löytyvät sekä Wilmasta että koulujen kotisivulta. Huoltajia on tiedotettu myös Wilma-viestillä tarvittavista yhteystiedoista.

Mitoitukseen liittyvät oppilasmäärät:

Lukuvuoden 2022-2023 (20.9) tietojen perustella oppilas- ja opiskelijamäärät suhteessa oppilashuollon henkilöstömääriin ovat Liedossa seuraavat:

- Yhteensä opiskelijoita 3333
 - Esiopetus 255
 - 1.-9. lk 2591
 - Lukio 215
 - Novida 272
 - Kuraattorit 4
 - Psykologit 3 (1 avoin virka)
 - Kouluterveydenhoitajat 6,5
 - Koululääkärit 1,6

Vuosiluokka:	Tehostettu tuki	Erityinen tuki	Vieraskielisiä
Esikoulu	21	22	13
1.-6.	260	143	86
7.-9.	106	93	33
	387	258	132

Lukuvuonna 2023-2024 oppilas- ja opiskelijamäärissä on pientä kasvua.

Koulut ja esiopetusyksiköt tiedottavat oppilashuollon henkilöstön läsnäolosta Wilman ja kotisivujen kautta.

Kaupungin koulurakennuksia on 10 ja lisäksi koulutuskuntayhtymä Novidan tilat.

Valmo-opetusta 1-2 ryhmää / lukuvuosi.

9 a §

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden henkilöstömitoitus

9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.

Esi- ja perusopetuksessa Liedossa on tällä hetkellä 3061 oppilasta (ilman Novidan yksikköä). Tämä tarkoittaa, että kuraattoreita tulisi olla 4.6 htv ja psykologeja 4. Esiopetus on Liedossa sijoitettu pääasiassa koulun yhteyteen, joten kuraattoripalvelut tulevat tukemaan myös nivelvaihetta. Esiopetuksen kuraattoripalvelut vaativat kehittämistä.

Mikäli Novidan opiskelijat lasketaan mukaan eli yhteensä 3333, kuraattoreita tulee olla 5 htv ja psykologeja 4,3 htv.

Lastenneuvolassa suositeltu oppilasmäärä terveydenhoitajalla on 320 ja kouluterveydenhuollossa 460. Uudet suositukset julkaistiin 25.4.2023. Uusissa mitoituslaskelmissa on huomioitu lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin työn kokonaisuus kaikkine tehtävineen. Määräaikaisten terveystarkastusten lisäksi työaika on laskettu lapsen, oppilaan ja perheen tarpeen mukaiseen asiointiin eli tarvittaviin seuranta-, lisä - ja tukikäyn-teihin. Myös monialaiselle yhteistyölle on osoitettu työaika. Liedossa tämä tarkoittaa esi- ja perusopetuksen osalta n. 7 htv.

Koululääkärimitoitus on 1 lääkäri/2100 lasta/oppilasta. Liedossa se tarkoittaisi n. 1,5 htv.

Terveydenhoitajille on laskettu yksi 30 minuutin mittainen tarpeenmukainen vastaanotto 40 %:lle ja lääkärille kolmasosalle oppilaista (sis. perehtymisen ja kirjaamisen). Käytännön työssä aikaresurssi tarpeenmukaiseen käyntiin vaihtelee paljon käynnin luonteen mukaisesti. 30 min. käynti on luotu siis mitoituslaskennan perusteeksi.

Yhteisöllinen työ sisältyy kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten tehtäviin. Suosituksessa on varattu yhteisölliseen työhön aikaa terveydenhoitajalle 15 % ja lääkärille 4 % työajasta.

[Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositukset 2023 \(julkari.fi\)](#)

2. Kuntatason toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllinen oppilashuolto jakautuu kuntatason ja oppilaitoskohtaiseen tasoon. Alla kuvassa tasojen tehtävät ja vastualueet.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto edistää opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Lisäksi sen toiminnalla edistetään opiskeluyhteisön ja –ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Kuntatason monialainen oppilashuollon ryhmä kokoontuu säännöllisesti kerran vuodessa.

Koulujen koko henkilökunnalla on vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Myös yksilökohtaisen opiskeluhuollon ammattihenkilöt osallistuvat opiskeluhuollon kehittämiseen. Oppilaitoksen opiskeluhuoltoryhmällä on keskeinen rooli yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämässä.

Koulujen yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat rehtori/apulaisrehtori, esiopetuksen edustaja, kouluterveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja, laaja-alaiset erityisopettajat sekä tarvittaessa muuta oppilashuollon henkilökuntaa.

Koulun ja varhaiskasvatuksen työntekijät tietävät opiskeluhuollon ammattihenkilöiden tehtävänkuvat ja osaavat ottaa yhteyttä tilanteen mukaan oikeaan opiskeluhuollon toimijaan. Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti koulun koosta riippuen kerran viikossa tai tarvittaessa. Luokkien opettajat välittävät opiskeluhuoltoryhmälle vähintään vuosittain

tietoa oman luokkansa hyvinvoinnista ryhmätasolla (poissaolot, ilmapiiri, vahvuudet, tuen tarpeet ja tuen toteutuminen).

Kouluissa on käytössä erilaisia hyvinvoinnin mittareita ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön vuosikelloon sisältyvät kouluterveyskyselyn ajankohtaiset tiedot ja yhteenvedot, KiVa-kyselyiden tulokset sekä hyvinvointikyselyjen yhteenvedot. Tarvittaessa oppilaille/huoltajille järjestetään myös muita sähköisiä kyselyjä, joiden tulosten perusteella toimintaa kehitetään.

Kouluilla on käytössä hyvinvoinnin vuosikello kaikilla luokka-asteilla. Hyvinvoinnin vuosikello tukee kuukausittain vuorovaikutustaitojen ja arjen taitojen kehittymistä, mielenterveyttä ja hyvinvointia.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen on olennainen osa koulun arkea. Alakoulun arviointikeskusteluissa käydään läpi arjen toimintatavat, jotka tukevat lapsen terveyttä. Kouluissa järjestetään terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä luentoja ja teemavanhempainiltoja. Kouluruokailuajat pyritään järjestämään lapsen ikätaso ja päivän kuormitus huomioiden. Liikkuva koulu -toiminnalla ja vanhempainyhdistyksen tuella järjestetään välitunneille leikki- ja liikuntavälineitä. Kummiluokka- ja välkkäritoiminta tukevat oppilaiden vuorovaikutusta ja terveyttä. Kaupungin liikuntatoimi osallistuu koulupäivän aikaisten liikuntamahdollisuuksien tarjoamiseen.

Poissaoloja seurataan ennaltaehkäisevällä otteella ja niihin puututaan sovitun porrastuksen mukaisesti. Poissaoloista ilmoitetaan huoltajille Wilma-hälytyksellä. Ks. liitteestä tarkemmin.

Hyvinvointia seurataan paitsi koulukohtaisilla kyselyillä, myös THL:n kouluterveyskyselyjen kautta, TEA- tiedonkeruusta, MOVE-mittauksista, laajojen terveystarkastusten yhteenvedoista sekä huoltajien palautteesta.

3. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina oppilaan tai hänen laillisen edustajansa suostumukseen. Yksilökohtaista opiskeluhoitoa ovat yksittäiselle oppilaalle annettavat

- kouluterveydenhuollon palvelut (Esiopetus kuulunut tähän asti neuvolan piiriin)
- kuraattori- ja psykologipalvelut
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottava monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)
- oppilas- ja opiskeluhoitolaian 10 §:ssä tarkoitetut koulutuksen järjestäjän järjestämät sosiaali- ja terveysterveystarvikkeet.

Jos koulun työntekijä arvioi, että oppilas tarvitsee opiskeluhoitoa, hänen on otettava viipymättä yhteys kouluterveydenhuollon työntekijään, opiskeluhoitoa kuraattoriin tai psykologiin. Tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiaa voidaan käsitellä huoltajan kirjallisella luvalla alueellisessa Monarkki-työryhmässä, jonka koollekutsujana toimii terveydenhoitaja. Esioppilaan kohdalla lastenneuvolan SULAKE-työryhmässä.

Yhteydenotto opiskeluhuollon toimijaan tehdään viipymättä, kun huoli oppilaasta herää. Samalla työntekijä luovuttaa tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR) kokoaa se, jolla huoli herää. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijajäseniä vain oppilaan suostumuksella. Jos oppilaalla ei ole edellytyksiä arvioida antamansa suostumuksen merkitystä, ryhmä kootaan huoltajan suostumuksella. Kaikki osallistujat tietävät etukäteen neuvottelun aiheen ja osallistujat. Keskustelussa huolehditaan siitä, että kaikki osallistujat tulevat kuulluiksi. Monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä laaditaan yksittäistä oppilasta koskeva opiskeluhooltokertomus, johon kirjataan oppilaan tiedot sekä toteutetut ja suunnitellut toimenpiteet (Opiskeluhooltolaki 20 §). Ryhmän on nimettävä keskuudestaan vastuuhenkilö, joka huolehtii opiskeluhooltokertomuksen laatimisesta.

Koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat tietävät, ketkä ovat koulun opiskeluhuollon toimijoita ja miten heihin saa yhteyden.

NHG:n (Nordic Healthcare Group) koostaman Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvityksen mukaan kuraattoreiden yksilötyöaika kohdentuu kaverisuhteiden, ahdistuneisuuden ja poissaolojen hoitamiseen/käsittelyyn. Koulupsykologeilla vastaavasti ahdistuneisuuteen, neuropsykiatriin haasteisiin ja oppimisvaikeuksiin. Opiskeluhuollon palveluiden tarve kasvaa koko ajan.

Tietojen luovuttamisessa/saamisessa noudatetaan salassapitoa koskevia säännöksiä. Liedossa tietosuojavastaavana, tiedonhallinnan asiantuntijana toimii Senja Väänänen.

Opiskeluhooltokertomukset liitetään opiskeluhuollon rekisteriin, jota ylläpitää koulutuksen järjestäjä. Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön tulee huolehtia, että opiskelijan tiedot ja hänen tukemiseensa liittyvät toimenpiteet kirjataan opiskeluhooltokertomukseen.

Opiskeluhuollon palvelujen eli kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon asiakas- ja potilaskirjaukset tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen rekisterienpitäjänä toimii hyvinvointialue.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden tukevien tahojen kanssa

Opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa tehtävä yhteistyö on olennainen osa yhteisöllistä ja yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Kaikessa opiskeluhoitotoiminnassa kunnioitetaan oppilaita ja huoltajia.

Oppilaiden osallisuutta tukevat oppilaskunnan toiminta, ryhmäytymispäivät, erilaiset retket, tapahtumat, luokan yhteiset hankkeet ja opettajien kanssa käytävät arviointikeskustelut. Oppilaskunta järjestää hyvinvointia tukevia tapahtumia ja tempauksia, välittää oppilaiden näkemyksiä tiedoksi koulun muille toimijoille ja osallistuu tarvittaessa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän tapaamiseen.

Huoltajayhteistyötä toteutetaan ennen muuta arjessa käytävillä keskusteluilla. Tärkeitä yhteistyömuotoja ovat myös vanhempainillat, arviointikeskustelutapaamiset ja aktiivinen vanhempainyhdistystoiminta. Vanhempainyhdistys tukee oppilaiden hyvinvointia erilaisilla hankinnoilla, retkirahoituksilla, stipendeillä ja iltatapahtumilla.

Kaupungin nuoriso- ja liikuntatotoimi osallistuvat koulun arkeen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen aktiivisesti. Esimerkiksi ennaltaehkäisevää päihdetyötä (päihteet, huumeet, sähkö tupakka) tehdään nuorisotoimen kautta suunnitelmallisesti 6-9.-luokkalaisille lukuvuoden aikana. Tarpeen mukaan yhteistyötä tehdään seurakunnan nuorisotyön, kaupungin sosiaalitoimen ja muiden ammattihenkilöiden kanssa (perhekoutsi, psykiatrinen sairaanhoitaja). Koulukirjaston henkilöstö osallistuu koulumme arkeen säännöllisesti viikoittain. Alakoulupuolella koulumummit ja -vaarit ovat läsnä koulun arjessa säännöllisesti.

Kaikkien työntekijöiden yhteystiedot löytyvät sekä Wilmasta että koulun kotisivulta. Matalan kynnyksen yhteydenoton tukemiseksi koulun henkilöstön nimet kuvineen ovat näkyvissä myös koulun yhteisessä aulatilassa.

Esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheeseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tiedonsiirtokeskustelut toteutetaan hyvissä ajoin kevätlukukauden aikana, ja tuleville 1-luokkalaisille järjestetään tutustumispäivä toukokuussa. Yläkouluun siirryttäessä tiedonsiirtopalaveri järjestetään huhti-toukokuussa, ja oppilaat tutustuvat etukäteen yläkouluun ja uusiin luokkakavereihinsa toukokuussa järjestettävänä tutustumispäivänä. Nuorisotyöntekijä ja kuraattori osallistuvat nivelvaiheen tutustumispäivien ja ryhmäytymisen toteuttamiseen.

Terveystyöntekijä, psykologi ja kuraattori esittäytyvät aloittavissa luokissa syyslukukauden alussa. Kuraattori ja nuorisotyöntekijä myös jalkautuvat luokkiin säännöllisesti.

Perhekeskuksen osalta projektipäällikkö Sami Luoto / Varha on antanut väliaikatietao 7.6.2023 seuraavasti:

1. Verkostomaista perhekeskusta vahvistetaan, keskiössä erityisesti varhaiskasvatus ja esiopetus. Tässä työvälineenä on mm. perhekeskusajokortti.
2. Sähköisen perhekeskuksen käyttöönotto varmistetaan ja
3. Kohtaamispaikka-asiaa edistetään

Alueellisten perhekeskusten käynnistäminen vaatii vielä lisää aikaa.

5. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Toimintaperiaatteet löytyvät Liedon Kaupungin oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmasta sekä Konsti tuen käsikirjasta (liitteenä).

Koulujen ja oppilaitosten tulee noudattaa matalan kynnyksen puuttumista kiusaamiseen. Valvonta on asetusten mukaisesti hoidettu välituntisin sekä oppitunneilla. Kaikki tapaukset, jotka koulun aikuinen saa tietoonsa, käsitellään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin mahdollisimman nopeasti. Opettajilla ja rehtorilla on velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kiusaamiseen puututaan aina ja siitä puhutaan luokissa, pohditaan yhdessä mikä on kiusaamista ja mikä ei. Kiusaamisen vastaisessa työssä on tärkeää saada tieto kiusaamisesta tai kiusaamisepäilystä. Oppilaita rohkaistaan kertomaan heihin tai koulutovereihin kohdistuvasta kiusaamisesta aikuisille koulussa ja kotona. Huoltajien tulee olla yhteydessä opettajaan tai rehtoriin mahdollisesta kiusaamistilanteesta tai epäilystä.

Kouluissa toimii henkilökunnasta koostuva tiimi, jonka tehtävänä on selvittää esille tulleet kiusaamis- tai muut oppilaan häirintään liittyvät tilanteet. Kaikki tapaukset, jotka tiimi saa tietoonsa, käsitellään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Tiimit selvittävät yhteistyössä luokanopettajan tai –valvojan kanssa esiin tulevia kiusaamistapauksia. Ryhmä kutsuu erikseen kuultaviksi kiusatun oppilaan, oletetun kiusaajan ja mahdolliset apurit. Tilanne selvitetään ja tehdään tarvittavat sopimukset toimenpiteistä sekä sovitaan seurantakeskustelu. Kiusaamistapaukset kirjataan muistiin. Kaikkien osapuolten koteihin otetaan yhteyttä. Kiusaamistapauksen selvittelyssä osoitetaan selvästi, että kiusattu saa tukea ja että aikuinen on hänen puolellaan ja aikoo auttaa. Kiusaaja tietää, että asia selvitetään ja sitä seurataan sovitussa seurantakeskustelussa. Myös kiusaajaa tulee tukea toimintansa korjaamiseksi.

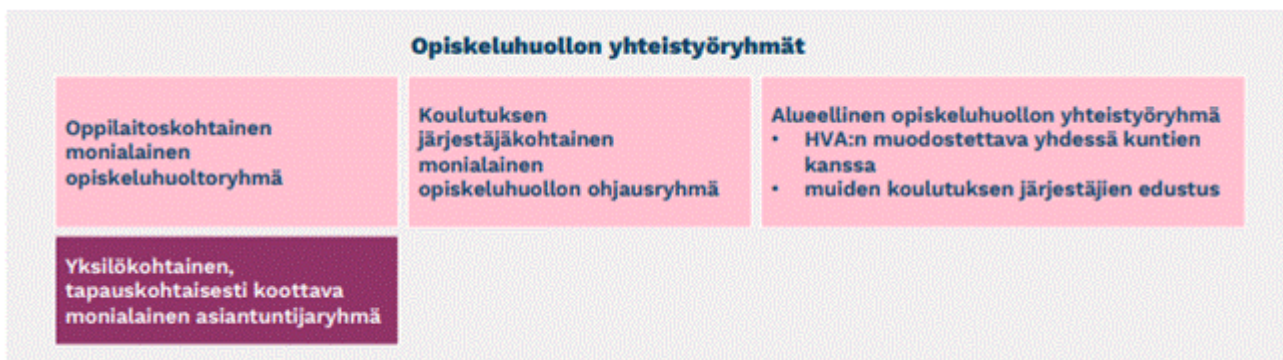
Jos oppilaan huoltaja epäilee omaa lasta kiusattavan tai hänellä on syytä uskoa hänen kiusaavan toisia, on huoltajan tehtävänä ottaa yhteyttä kouluun, jotta asiaan voidaan puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Myös kotona kannattaa keskustella ja miettiä yhdessä lapsen kanssa, miten kannattaa toimia, jos havaitsee kiusaamista omassa koulussa.

Kiusaamisen vastaisessa työssä tai tilanteiden selvittämisessä ovat tarvittaessa apuna myös opiskeluhuollon jäsenet, esimerkiksi kuraattorin pitämät kiusaamisen vastaiset tunnit/kaveritaitotunnit.

Jokaisella koululla on suunnitelmat väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän suojaamiseksi sekä koulukohtainen kriisisuunnitelma.

Toiminta kriisi-, uhka- tai vaaratilanteissa perustuu niistä laadittuihin koulukohtaisiin toimintaohjeisiin, jotka käydään koulussa läpi säännöllisesti. Suunnitelmat päivitetään joka syysy ja henkilökunta velvoitetaan lukemaan se.

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä tulee olla edustettuna myös alueella toimivat muut koulutuksenjärjestäjät. Alueellisen yhteistyöryhmän keskeisin tehtävä on valmistella alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma ja seurata sen toteutumista. Ryhmän tulee myös seurata opiskeluhoollon palvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista ja käsitellä yhteistyökysymyksiä.

Kuva: Kuntaliitto/ Opiskeluhoollon järjestäminen 2023

Lisätietoa kuntatasoisista suunnitelmista löytyy Liedon kaupungin ohjeistuksista:

Tuen käsikirja Konsti

<https://sites.google.com/edu.raio.fi/tuenkasikirja/tuen-k%C3%A4sikirja>

Liedon kaupungin varhaisen puuttumisen malli poissaoloihin

[Varhainen puuttuminen Liedon perusopetus.pptx \(sharepoint.com\)](#)

Liedon kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

https://lieto.fi/wp-content/uploads/2022/01/liedon_kunnan_lasten_ja_nuorten_hyvinvointisuunnitelma_2021_2025.pdf

Hyvinvoinnin vuosikello

<https://padlet.com/teppovm/hyvinvoinnin-vuosikello-72ig2gyjc8cceemk>

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2022-2025

https://lieto.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mielenterveys-ja-paihdesuunnitelma-2022-2025_1.pdf

Oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelma sekä tuen käsikirja 2019

<https://lieto.fi/palvelut-ja-asiointi/opetus/koulunkaynnin-tuki/oppilashuolto/>